

- інформаційні потоки повинні бути організовані виходячи з існуючих потреб підприємства й характеризуватися: адресністю (вказівкою споживачів інформації, відповідальних за збір, обробку, передачу, зберігання);

- регламентом передачі інформації, утримуванням і обсягом переданої інформації.

Таким чином, дослідженням існуючих методик аналізу інформаційного середовища підприємства, його складу й структури дозволили зробити важливі для подальшого дослідження висновки.

Висновки. Запропонована класифікація видів інформації, що утворює інформаційні потоки автотранспортного підприємства, сформульовані вимоги до інформації, що визначають рівень її якості.

Розроблена принципова схема формування інформаційних потоків автотранспортного підприємства й систематизована їхня класифікація, як основа моделювання стратегії підприємства.

Аннотація. С учетом требований к информации, которые определяют уровень ее качества, предложена классификация информационных потоков и принципиальная схема их формирования

Ключевые слова: информационные технологии, классификация информационных потоков, надежность информации, управленческие решения.

Summary. Taking into account requirements to information, which determine level of its quality, offered classification of informative streams and of principle chart of their forming

Keywords: informational technologies, classification of informational flows, reliability of information, management decisions.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Колесников О.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 336.233

ВПЛИВ ПІДВИЩЕННЯ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

Коваленко С. О., к.е.н., ст. викладач (ХІФ УДУФМТ)

Досліджено одну з головних проблем реформування пенсійної системи України як підвищення пенсійного віку, визначено вплив підвищення пенсійного віку на фінансовий стан пенсійної системи, запропоновано заходи щодо розв'язання цієї проблеми на сучасному етапі проведення пенсійної реформи.

Ключові слова: пенсійна система, пенсійний вік, Пенсійний фонд України, пенсія, реформування.

Постановка проблеми: Одним з головних завдань соціальної політики держави є забезпечення гідного життя населення, особливо тієї його частини, яка досягла пенсійного віку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Будрина Е.В. Проблемы формирования и управление развитием регионального рынка транспортных услуг. Текст/ Е.В. Будрина - Санкт-Петербург: Спбгизу, 2002. - 276с.

2. Зайцев Е. И. Информационные технологии в управлении эксплуатационной эффективностью автотранспорта. Текст/ Е. И. Зайцев- Спб.: Спб. ГИЭА, 1998. - 227 с.

3. Бережной В. И. и др. Логистика автомобильного транспорта: концепция, методы, модели. / В. И. Бережной, Е. В. Бережная, В. С. Лукинский, И. А. Цвиринько. — М.: Финансы и статистика, 2004.

4. Гончаров В.В.Руководство для высшего управленческого персонала в XXI веке. В 4-х томах. Т.1-4 2006. Твердый переплет. 3264 с.

5. Информационные технологии в бизнесе [Текст]: энциклопедия / ред. М. Желена ; пер. А. Железниченко, И. Ключева, А. Ларичева. - СПб. : Питер, 2002. - 1120 с. - (Бизнес-класс).

Пенсійна система залежить від багатьох чинників, зокрема від стану ринку праці, рівня і динаміки заробітної плати, дієвості соціальної, податкової, банківської, цінової та інших складових політики держави.

Реформування пенсійної системи – складний, багатогранний і комплексний процес, який має істотно змінити баланс політичних, економічних та соціальних інтересів населення, систему державних фінансів, функціонування ринків праці та капіталу.

Метою реформування пенсійної системи є забезпечення належного рівня життя людей похилого віку на засадах соціальної справедливості, гармонізація відносин між поколіннями та сприяння економічному зростанню.

Пенсійний вік є одним з ключових питань реформування пенсійного забезпечення. Він виступає індикатором ступеню фінансової стабільності пенсійної системи, соціальної справедливості у суспільстві [6].

Нажаль, Україну, як й інші країни світу, не обминає проблема старіння населення, вона призводить до систематичного погіршення співвідношення між населенням працездатного та непрацездатного віку. Отже, виникає проблема забезпечення гідного рівня життя для нинішніх та і майбутніх пенсіонерів, заохочення працюючих сплачувати пенсійні внески, створити для бюджету можливість фінансувати звичайні видатки на охорону здоров'я, освіту, національну безпеку та інші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Дослідженням проблем впливу підвищення пенсійного віку на фінансовий стан пенсійної системи присвячено праці науковців: Мальованого М. [2], В. Мельничука [3], М. Свенціцькі [4,5], І. Шклярської [6] та інших. Разом з тим окремі питання стосовно опрацювання напрямів подальшого розвитку системи пенсійного забезпечення; удосконалення управління системою пенсійного страхування в Україні; підвищення пенсійного віку та його впливу на фінансовий стан Пенсійного фонду та ВВП залишаються недостатньо вивченими і потребують подальшого дослідження.

Формування цілей статті: дослідження проблем, пов'язаних з реалізацією реформування пенсійної системи в Україні та зниження демографічного навантаження на пенсійну систему, зменшення навантаження на платників податків, а також забезпечення надійного, постійного та реального розміру пенсій теперішнім та майбутнім пенсіонерам в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження: Пенсійне страхування є однією з основних форм соціального захисту осіб, які втратили працездатність через досягнення пенсійного віку,

виступає як сукупність особливих відносин між його учасниками з приводу розподілу споживання між періодом економічної активності і непрацездатності, тобто між працюючими та пенсіонерами.

Пенсійна система країни має забезпечити громадян гідним доходом у старості відповідно до особистого вкладу кожного протягом періоду його економічної активності. Одночасно на макrorівні вона повинна сприяти економічному розвитку держави через внесок у стабільність, рівномірний та адекватний податковий тиск, акумулювання й інвестування довгострокових фінансових ресурсів у економіку країни [3].

Основною проблемою погіршення демографічної ситуації в Україні є старіння населення, про що свідчить збільшення частки осіб похилого віку та зміна співвідношень між поколіннями. За період з 1959 до 2001 року за даними перепису населення співвідношення осіб пенсійного віку і населення працездатного віку збільшилося майже вдвічі (з 22,7 до 41,1 відсотка). За прогнозом Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук, протягом 2010–2025 років це співвідношення досягне 50 відсотків, а до 2050 року – 76 відсотків [1].

Водночас, якщо пенсійний вік залишиться без змін, кількість населення пенсійного віку збільшиться з 11,7 млн. у 2009 році до 14 млн. у 2050-му. Фактична кількість платників внесків є набагато меншою, ніж кількість працездатних, а кількість пенсіонерів – більшою, ніж кількість осіб у непрацездатному віці. У 2009 році на 100 осіб, які сплачували пенсійні внески, припадало 88 осіб, які отримували пенсію. У 2025-му припадати́ме вже 100 пенсіонерів на 100 платників пенсійних внесків, а у 2050-му – 125 пенсіонерів на 100 осіб, які сплачують пенсійні внески [5].

Сьогодні підвищення розміру пенсій можливо або у разі збільшення надходжень від сплати пенсійних внесків, або в разі збільшення чисельності працівників, які сплачують страхові внески до Пенсійного фонду. Таке співвідношення прямо пропорційно залежить від виходу на пенсію [6].

Підвищення пенсійного віку забезпечує збільшення кількості платників внесків, а отже – збільшення обсягів надходжень до Пенсійного фонду та обсягу створеного ВВП. Водночас, зменшення кількості пенсіонерів за віком дасть змогу скоротити видатки Пенсійного фонду на виплату пенсій або підвищити розміри призначених пенсій.

Отже, збільшити відношення чисельності працюючих до чисельності пенсіонерів можна або шляхом збільшення пенсійного віку, або стимулювання більш пізнього виходу на пенсію через збільшення розміру пенсії в разі відстрочення часу виходу на пенсію [5].

Слід підкреслити, що сьогодні чисельність платників внесків на пенсійне страхування становить 15,2 млн. осіб, а чисельність пенсіонерів – 13,8 млн., тобто середній платник внесків фінансує 90,8 відсотка середньої пенсії, а в окремих регіонах — і більше. При цьому частка пенсійних видатків у валовому внутрішньому продукті країни вже становить близько 17 відсотків [1].

Крім цього, варто відмітити, що з 2004 року зростання пенсій відбувалося непропорційно зростанню заробітної плати: так, наприклад, у 2005 році середня пенсія зросла на 175%, тоді як середня зарплата – лише на 125 відсотків. При цьому за весь період після 2004 р. не було здійснено жодних заходів, спрямованих на збільшення власних надходжень пенсійної системи, окрім деякого підвищення розміру пенсійного внеску для роботодавців та кількох спроб змусити підприємців – фізичних осіб сплачувати хоча б мінімальний пенсійний внесок [2].

Серед основних проблем пенсійної системи України є й той факт, що коефіцієнт заміщення сьогодні становить 50%, тобто при виході на пенсію людина втрачає половину свого заробітку.

Вибір оптимального варіанту реформування чинної межі пенсійного віку має враховувати пріоритети загальної стратегії соціально-економічних реформуваль, тобто не лише завдання пенсійної реформи, а й реформ в інших сферах, зокрема реструктуризації виробництва і зайнятості, модернізації системи охорони здоров'я тощо.

Ми розділяємо думку окремих вчених і практиків та вважаємо необхідним передусім підвищити пенсійний вік для жінок до рівня, встановленого для чоловіків, – 60 років. При цьому, необхідно зазначити, що в Україні не існує жодних об'єктивних фізіологічних, економічних чи соціальних підстав для утримання нижчої межі пенсійного віку для жінок. Нижча межа пенсійного віку та, відповідно, коротша тривалість стажу зумовлюють нижчий розмір пенсій у жінок. Особливо це стало помітно після підвищення у 2008 р. величини оцінки одного року страхового стажу з 1% до 1,35%. Нині середній розмір пенсії жінок становить лише 67% пенсії чоловіків, тоді як співвідношення середніх розмірів зарплати жінок і чоловіків становить 75% [2].

Тобто нижча межа пенсійного віку для жінок є не просто необґрунтованою пільгою, а ще й зумовлює їхню бідність у старості. Встановлення однакового пенсійного віку сприятиме не лише вирівнюванню розмірів пенсій жінок і чоловіків (їх співвідношення буде адекватним гендерному співвідношенню в оплаті праці), а й загалом – підвищенню доходів людей похилого віку, адже жінки становлять майже 70% пенсіонерів за віком.

Відтак, встановлення єдиного порогу пенсійного віку та необхідного страхового стажу для жінок та чоловіків потрібне не тільки для поліпшення фінансової ситуації в Пенсійному фонді, а й для забезпечення реальної рівності у трудових і пенсійних правах, розширення можливостей щодо розвитку та реалізації людського (в тому числі трудового) потенціалу населення України.

Таким чином, підвищення пенсійного віку дає змогу наростити обсяги зайнятості і виробництва. За умов незмінної продуктивності праці кожен відсоток збільшення кількості зайнятого населення по праву може вважатися внеском у створення додаткового ВВП. Позитивний ефект підвищення пенсійного віку для державного бюджету полягатиме у збільшенні кількості платників податків та надходжень від податку з доходів фізичних осіб до бюджету країни, економії бюджетних коштів на видатках, пов'язаних з різного роду пільгами для пенсіонерів, зокрема на безкоштовний проїзд у міському та приміському транспорті. Важливе значення матиме також підтримка показників тривалості страхового стажу [4].

Висновки: Результати аналізу здійснених заходів з реформування пенсійної системи свідчать про необхідність коригування процесів подальшого проведення пенсійної реформи з урахуванням набутого досвіду та соціально-економічного становища в країні. При цьому, подальше реформування пенсійної системи повинно здійснюватися за такими напрямками: розширення бази справляння страхових внесків; поліпшення фінансового стану Пенсійного фонду України; забезпечення середньо- та довгострокової стабільності пенсійної системи з поступовим переходом до посилення ролі накопичувальних складових частин пенсійної системи як фактору диверсифікації джерел доходів; забезпечення належного рівня заміщення заробітної плати пенсією та мобілізації довгострокових інвестиційних ресурсів, необхідних для модернізації вітчизняної економіки.

Таким чином, підвищення пенсійного віку дасть змогу на довгий час послабити вплив демографічного тиску на пенсійну систему. Ефект від цього може бути відчутний одразу після запровадження і тому цей захід набуває особливого значення в період кризи. Відмінністю підвищення віку від інших заходів є простота реалізації та мінімальний організаційний супровід.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про схвалення Концепції подальшого проведення пенсійної реформи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.10.2009. №1224-

р.[електронний ресурс] – Режим доступу: www.pfu.gov.ua

2. Мальований М.І. Фінансово-демографічні аспекти підвищення пенсійного віку в Україні / М. І. Мальований // Збірник наукових праць Уманського Державного аграрного університету (частина 2 - економіка). – Умань, 2008.[електронний ресурс] – Режим доступу: udau.edu.ua/library.php?pid=381

3. Мельничук В. Тенденції розвитку пенсійної системи України / В. Мельничук// Фінанси України.-2010.-№4.-с.66-76

4. Свенціцькі М, Ткаченко Л., Чапко І. Демографічні та фінансові передумови пенсійної реформи в Україні: прогноз -2050. / М. Свенціцькі, Л. Ткаченко, І. Чапко - К.: Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки, 2010.-72 с.

5. Свенціцькі М. Виправлення пенсійної системи/ М. Свенціцькі // Дзеркало тижня.-2010.- №17(797)

6. Шклярська І. Підвищення пенсійного віку: «за» і «проти»/ І. Шклярська :[електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forinsurer.com/public/03/10/04/751>

Анотація. Исследована одна из основных проблем реформирования системы пенсионного обеспечения как повышение пенсионного возраста, определено влияние повышения пенсионного возраста на финансовое состояние пенсионной системы, предложены пути решения данной проблемы на современном этапе проведения пенсионной реформы.

Ключевые слова: пенсионная система, пенсионный возраст, Пенсионный фонд Украины, пенсия, реформирование.

Summary. One of the main problems of pension system reforming such as retirement age raise is analyzed, retirement age raise influence on financial condition of pension system is determined, solutions of the given problem at the present stage of pension system reforming are offered.

Keywords: pension system, retirement age, Pension fund of Ukraine, pension, reforming.

Рецензент к.е.н., доцент ХІФ УДУФМТ Пенська І.О.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.

УДК 336.74

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА: ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ

Коковіхіна О.О., к.е.н., ст. викладач (УкрДАЗТ)

У статті проаналізовані існуючі визначення грошово-кредитної політики як складової частини економічної політики країни, та на підставі цього сформульовано авторське визначення даного поняття.

Ключові слова: грошово-кредитна політика, грошовий обіг, грошовий оборот, НБУ.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими та практичними завданнями. Сучасний етап розвитку економіки України висуває нові вимоги до економічної політики держави, для задоволення яких необхідно перенести акценти із орієнтації національної економіки на зовнішні ринки на активізацію та стимулювання розвитку внутрішнього ринку. Для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку грошово-кредитна політика Національного банку України, як складова частина

економічної політики країни, має забезпечити відповідне монетарне підґрунтя в вигляді цінової стабільності та низької інфляції у довгостроковому періоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми. На сьогодні існує чимало різноманітних спроб надати комплексне визначення грошово-кредитній політиці. Так в табл. 1 наведено аналіз існуючих на сьогоднішній день визначень цієї категорії.